

Vento & Pernu

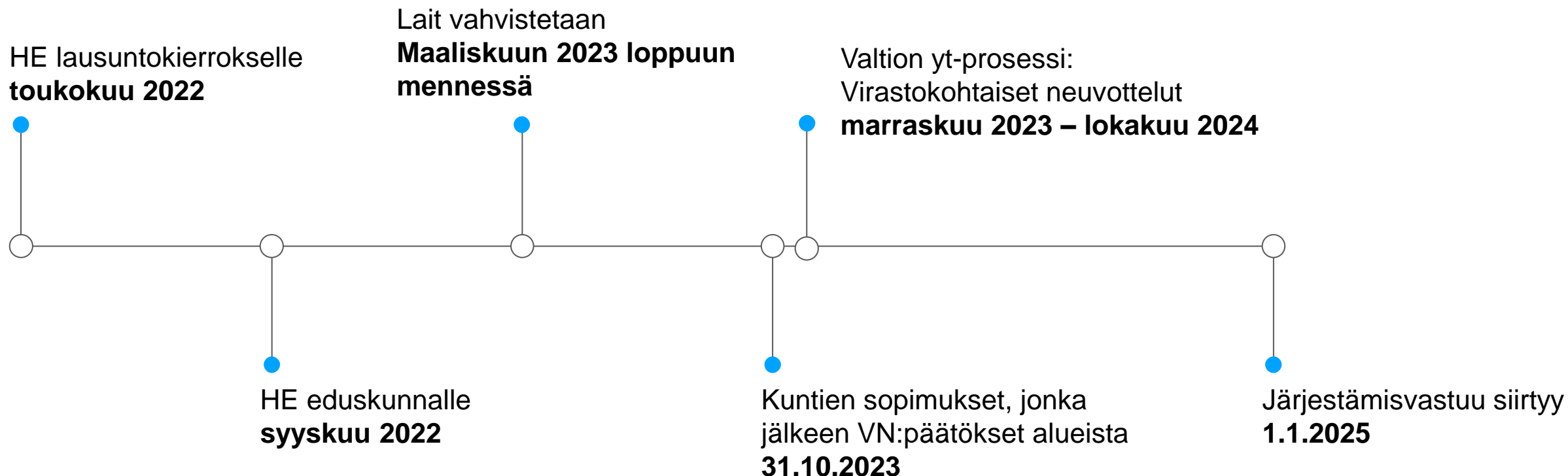
TYÖLLISYYDEN ASIAANTUNTIJAT

TE25 esittelytilaisuus 28.2.2023

Yleistä uudistuksesta

- ✓ Julkisten työvoimapalvelujen **järjestämisvastuu** siirrettäisiin työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille vuoden 2025 alussa.
- ✓ Kunnat, joissa työvoima ylittää 20 000 henkilöä, voisivat järjestää palvelut itse. Muutoin niiden tulee perustaa työllisyysalueita jotka voivat olla kuntayhtymiä tai vastuukuntamalliin perustuvia, kriteerit täyttääkseen.
 - Työllisyysalueiden tulee olla maantieteellisesti yhtenäisiä ja sisältää keskuskaupunki.
 - **Kunnille siirtyvät julkiset työvoimapalvelut vastaisivat pääosin TE-toimiston nykyisin tarjoamia työvoima- ja yrityspalveluja.**
- ✓ Uudistuksen tavoitteena on lisätä työllisyyttä:
 - Liittämällä ja tuomalla TE-palvelut osaksi kunnan elinvoimatehtävää ja paikallista 'työllisyyskosysteemiä': työllisyys, elinkeino, osaaminen, maahanmuutto.
 - Kannustava rahoitusmalli kannustaa kunnat parempiin tuloksiin: kuntien työttömyysturvan maksuosuus kaksinkertaistetaan ja osuutta maksetaan kaikista työttömistä ja palveluissa olevista 100 päivän etuuspäivän jälkeen. Maksuosuuden lisäys kompensoidaan täysimääräisesti. Kompensointi tehdään vuoden 2023 toteutuneiden kustannuksien mukaisesti, eikä sitä tarkisteta jälkikäteen (ns. kannustava rahoitusmalli).
 - Uudistuksella arvioidaan saatavan 7 000 - 10 000 lisätyöllistä. Arvio perustuu kannustavaan rahoitusmalliin.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen aikataulu

Aikajana kopioitu TEM:n esityksistä

Koonti uudistukseen liittyvistä K-U kuntien tavoitteista

Poimittu kuntien strategioista, talousarvioista ja tämän vuoden toimintasuunnitelmasta

Keski-Uudenmaan kuntien strategiset tavoitteet ovat linjassa keskenään. Niitä voidaan hyödyntää TE25 valmistelussa, vaikka ne on tehty kuntien nykyisiin tehtäviin.

Keskeisiä nostoja tavoitteista:

- Kohtaanton vastaaminen
- Jatkuva oppiminen
- Työpaikkoja ja yrityksiä ja työnantajien tukeminen
- Kotoutuminen toimivaa
- Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut
- Osallisuuden toteuttaminen ja hyödyntäminen
- Hyvinvointialue yhteistyö ja eriarvoistumisen torjuminen
- Nuoret ja pitkäaikaistyöttömät painopisteenä
- Digin hyödyntäminen

Lainsäädännön reunaehto- tulkintaa

Keski-Uudenmaan TE25 esiselvitys

Mitä järjestämisvastuu tarkoittaa?

[Kuntalaki 8 §](#)

Kunnan järjestämisvastuu

Kunta voi järjestää sille laissa säädetyt tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Lakisääteisessä yhteistoiminnassa järjestämisvastuu on kunnan puolesta toisella kunnalla tai kuntayhtymällä.

Tehtävien hoidosta järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:

- 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
- 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;
- 3) tuottamistavasta;
- 4) tuottamisen valvonnasta;
- 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Siirtyvät tehtävät yksityiskohtaisemmin

Henkilöasiakaspalvelut

- ✓Työnhakijan asiakaspalveluprosessi (ns. uuden asiakaspalvelumallin mukaisella tavalla)
- ✓Työnhakijan tieto- ja neuvontapalvelut
- ✓Työnhakija-asiakkaan työttömyysturvan tehtävät
- ✓Työnvälityspalvelut
- ✓Työnhaku-, ura- ja työhönvalmennus
- ✓Työvoimakoulutus
- ✓Muutosturvakoulutus
- ✓Henkilöasiakkaan asiantuntija-arvioinnit
- ✓Valmennukset ja kokeilut
- ✓Työttömyysetuudella tuettu omaehtoinen opiskelu
- ✓Henkilöasiakkaalle maksettavat tuet ja korvaukset (matka- ja yöpymiskorvaukset sekä kulukorvaus palvelujen ajalta)
- ✓Henkilöasiakkaasta työnantajalle myönnettävät tuet ja korvaukset (palkkatuki, starttiraha, työolosuhteiden järjestelytuki, 55v täyttäneiden työllistämistuki,
- ✓Muutoksenhaku palveluihin liittyviin päätöksiin
- ✓Työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin ja nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun mukaiset tehtävät (nykyinen TYP-laki kumotaan)
- ✓Kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaiset tehtävät.

Työnantajapalvelut

- ✓Työnantajan tieto- ja neuvontapalvelut
- ✓Työnvälityspalvelut
- ✓Työvoimakoulutus
- ✓Muutosturva työnantajalle
- ✓Työkokeilupäätökset
- ✓Työnantajalle maksettavat tuet ja korvaukset (palkkatuki, starttiraha, työolosuhteiden järjestelytuki, 55v täyttäneiden työllistämistuki)
- ✓Muutoksenhaku palveluihin liittyviin päätöksiin

Muut tehtävät

- ✓Velvoitetöyllistäminen
- ✓Maksatustehtävät
- ✓Tehtäviin liittyvä johtaminen: esimerkiksi tiedontuotanto jne. (ei lakisääteistä)
- ✓Tehtäviin liittyvä hallinto: esimerkiksi arkistointi jne.
- ✓Järjestämisvastuutehtävät; yhdenvertaisuus, koordinointi jne.
- ✓Palveluiden tuotantoon liittyvät tehtävät; hankinnat, oma tuotanto, avustukset, koordinointi jne.

Mallikuvaaja: tehtävien uudelleenrakennus kuntiin 8

Kuntien palvelut

Työnhakijan tieto- ja neuvontapalvelut

Tähän kytkeytyvät ratkaisut, päätökset ja ohjaaminen

Kunnan omat satsaukset kuntakokeiluun

Kunnan omat työnantajapalvelut

Kunnan omat uudistukseen kytkeytyvät palvelut

Uudenmaan TE-toimisto

Työnhakijan tieto- ja neuvontapalvelut

Tähän kytkeytyvät ratkaisut, päätökset ja ohjaaminen

Työnantajan tieto- ja neuvontapalvelut

Tähän kytkeytyvät ratkaisut, päätökset ja ohjaaminen

Muut TE-toimiston tehtävät suhteessa TE & kuntakokeilun asiakkaisiin

Esim. vuorotteluvapaa, EURES, työttömyysturva, työvoimakoulutusten valinta

Uudenmaan ELY-keskus

Palveluhankinnat

Oikeudellinen tuki

TE-toimiston ohjaus?

KEHA

Tietojärjestelmät

TE-puolen prosessiohjeet

** Suuntaa-antava koonti toimijoiden tehtävistä*

TE-2024 -uudistus

Työnhakijoiden TE2024 –palvelukokonaisuus alueella

Työnantajien TE2024 –palvelukokonaisuus alueella

Sidosryhmien palvelutuotanto työnhakija- ja työnantaja -asiakkaille

Kuntien palvelutuotanto työnhakija- ja työnantaja -asiakkaille

Työttömyysturvan maksuosuus

Keski-Uudenmaan TE25 esiselvitys

Työttömyysturvan maksuosuuden uudistuminen

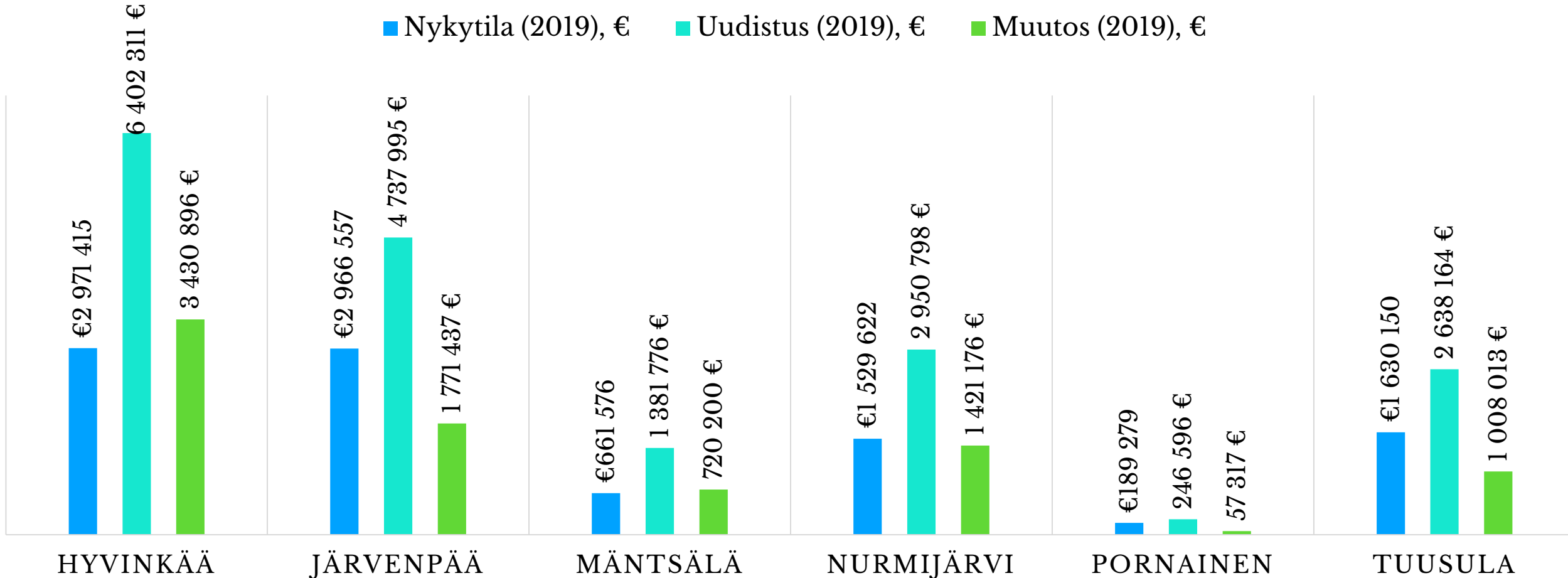
- TE-uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysturvasta laajennetaan. Hallituksen esityksen mukaan uudistus astuisi voimaan 1.1.2025.
- Kunnat osallistuvat työttömyysetuuden **perusosan suuruisen osan** rahoitukseen nykyistä varhaisemmassa vaiheessa.
- Kuntien rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen lisäksi myös ansio- ja peruspäivärahaan ja sitä käydään maksamaan 100 etuuspäivän jälkeen. Kunnan maksuosuus kasvaa päiväkertymän mukana ja sitä maksetaan myös palveluiden ajalta.
 - Nykyisin maksuosuus on vain työmarkkinatuen passiivipäiviltä (ei palvelussa), josta maksuosuus 300 päivän jälkeen on 50 % ja 1000 päivän jälkeen 70 %
- Rahoitusvastuun laajentuminen kompensoidaan kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta täysimääräisesti (2023 poikkileikkaustilanteella).

↓

Etuus-päiviä	Kunnan rahoitusvastuu
0-99	0 %
100-199	10 %
200-299	20 %
300-399	30 %
400-699	40 %
700-	50 %

Muutokset työttömyysturvan maksuosuudessa kunnittain, €

■ Nykytila (2019), € ■ Uudistus (2019), € ■ Muutos (2019), €

TE25 palvelukokonaisuuden rahoitus

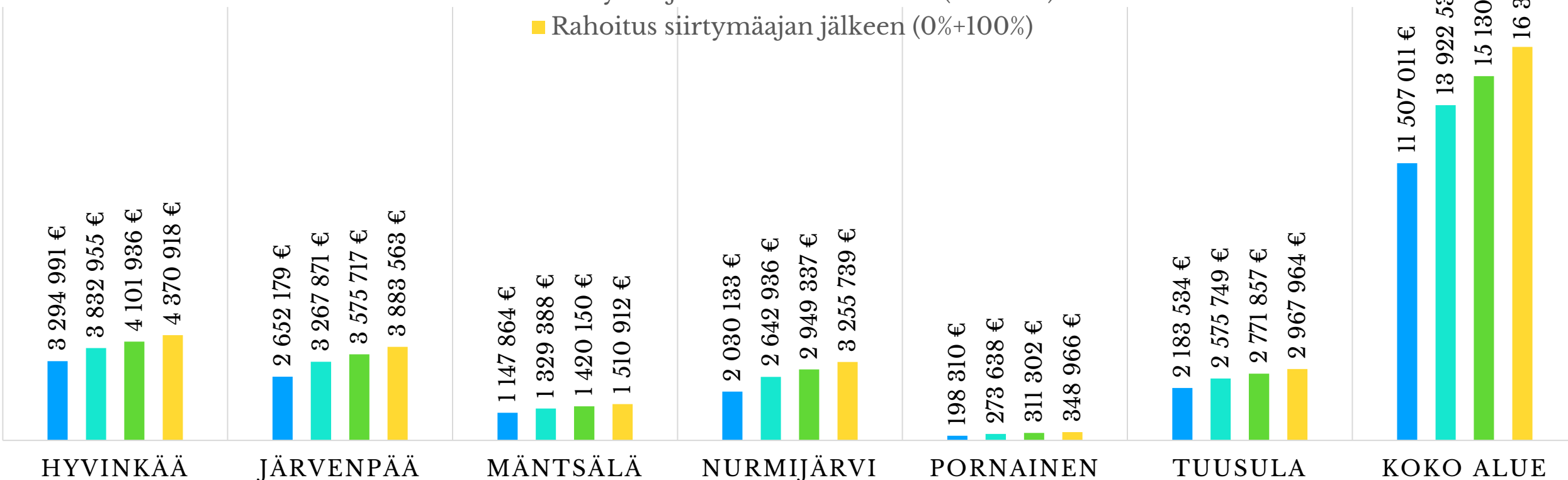
Kustannusten laskennallinen nykytila siirtyvissä tehtävissä sekä valtionosuus tehtäviin

Rahoitus tehtäviin ja laskennallinen nykytila

- Työvoimapalveluista muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus viedään kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmään.
- Seuraavilla dioilla esitetty kuntakohtainen kustannusten nykytila on muodostettu laskennallisesti, koska työvoimapalveluita ei nykyisin järjestetä kuntakohtaisesti. (laskenta TEM)
- **Valtionosuusrahoitus tehtävän hoitamiseen määräytyy ja maksetaan yksittäiselle kunnalle.**
- **Valtionosuusrahoitus tulee yleiskatteellisena. Sitä ei ole korvamerkitty siirtyvän tehtävän hoitamiseen, vaan kunta saa päättää siirtyviin tehtäviin osoittamansa rahoituksen.**
- Tulevaisuudessa valtionosuus työvoimapalveluiden rahoitukseen 50 % kohdennetaan 18-64-vuotiaiden perusteella ja 50 % työttömien (laaja käsite) määrän perusteella.
 - Kunta ei voi vaikuttaa tulorahoitukseen toiminnallaan, mutta kannustavan rahoitusmallin kautta sillä on intressi vaikuttaa työttömyysturvan maksuosuuteensa.
- Poikkeuksen muodostaa muiden kuin pakolaisten kotoutumiskoulutus, jonka rahoitus kohdennetaan vieraskielisten määrän perusteella.

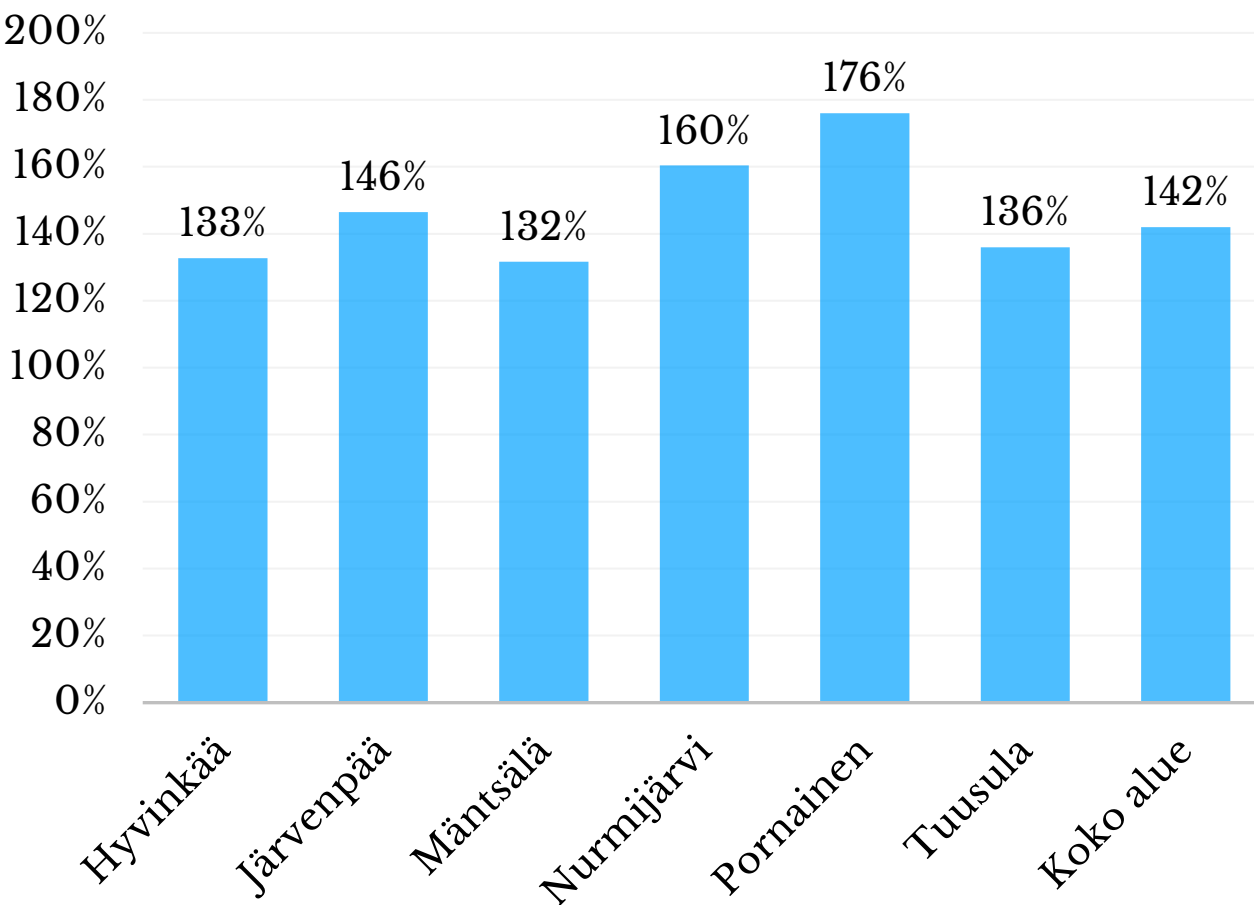
Siirtymääjan rahoitus, laskennallisesta nykytilasta valtionosuuteen, €

- Laskennallinen kustannusten nykytila, €2
- Siirtymääjan 1. vuoden rahoitus (50%+50%)
- Siirtymääjan 2. vuoden rahoitus (25%+75%)
- Rahoitus siirtymääjan jälkeen (0%+100%)

Tuleva valtionosuus %:a laskennallisesta nykytilasta ja johtopäätökset

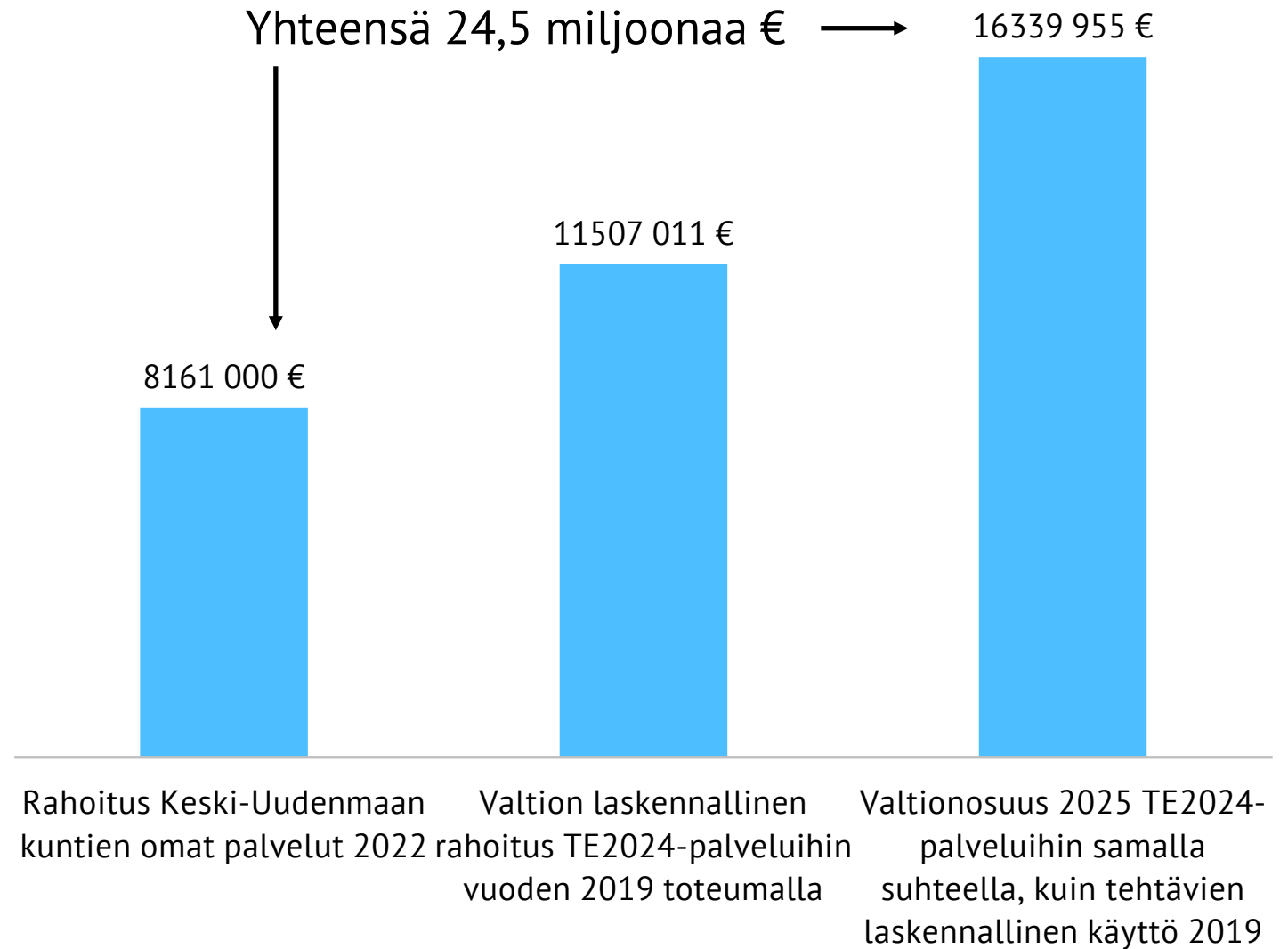
16

- Lähtökohdat Keski-Uudellamaalla uudistukseen ovat rahoituksen osalta hyvät.
- Nykyinen laskennallinen rahoitus tulee lisääntymään merkittävästä läpinäkyvien valtionosuuskriteerien myötä yleiskatteelliseen valtionosuuteen siirryttäessä.
- Rahoitus mahdollistaa tehtävien ja palveluiden nykyisen tason merkittävän parantamisen, jos se suunnataan siirtyviin tehtäviin ja uudistuksessa onnistutaan.
- **Keski-Uudellamaalla on mahdollisuus rahoituksen (ja koon) puolesta olla maan johtavia työllisyysalueita.**
- Valtionosuus on yleiskatteellista ja sitä ei ole pakko käyttää siirtyviin tehtäviin. Rahoitus tulee kuntiin, joten kunnat voivat päättää sen käytöstä.

Omien resurssien suhde siirtyvään TE2024-valtionosuusrahoitukseen

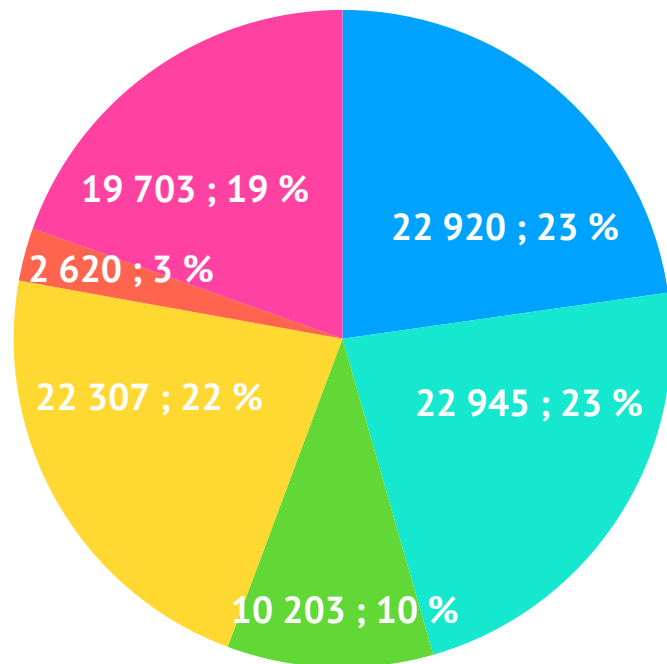
- KEU-kuntien tässä vertailut resurssit kattavat 33 prosenttia omien ja siirtyvien TE2024-resurssien kokonaismäärästä.
- Jos edellä olevasta jätetään huomioimatta palkkatukityö kaupungin toimialoilla sekä kuntalisä, niin oman rahoituksen osuus on 20 prosenttia. Tästä osuudesta osa elinvoimatehtävistä ei ole suoraan siirtyviin TE2024-tehtäviin linkittyvää palvelua.
- Nykyisen tieto- ja neuvontapalvelun, hankintojen ja nykyisten palvelujen hallinnointi on suhteessa huomattavasti tulevaa TE2024-palvelukokonaisuutta pienempi.

Alue, palvelut jne.

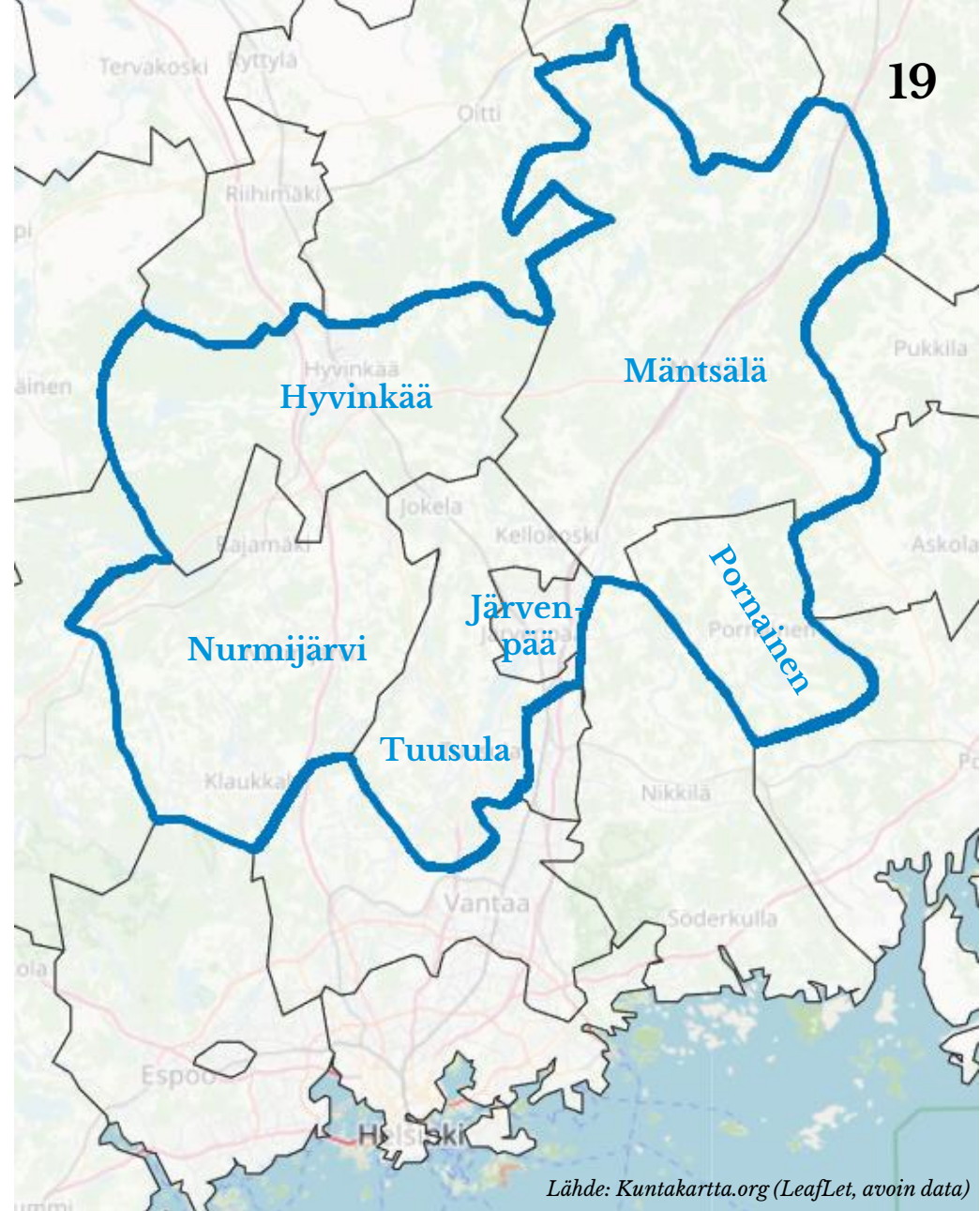
Työvoima ja maantieteellinen yhtenäisyys

Työvoima yhteensä 100 698

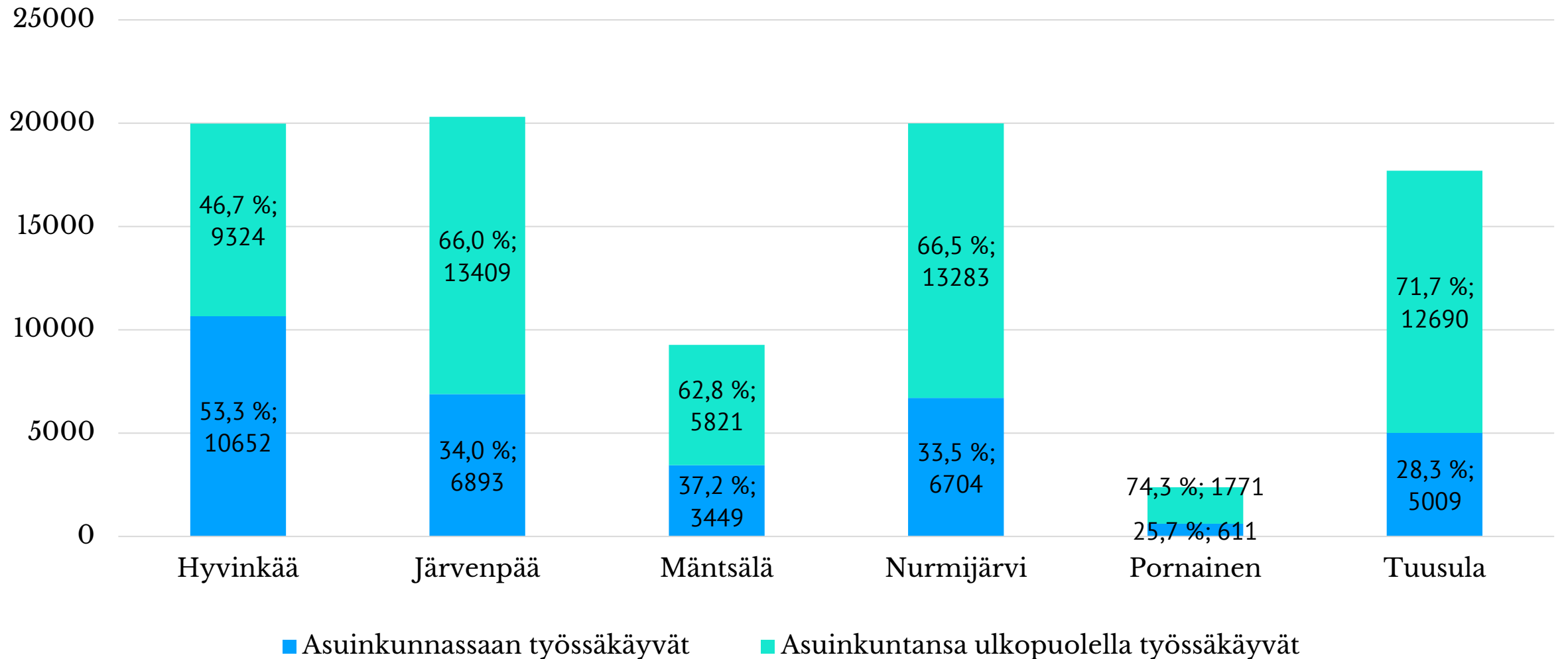
- Hyvinkää
- Järvenpää
- Mäntsälä
- Nurmijärvi
- Pornainen
- Tuusula

✓ Alue täyttää työvoiman määrän sekä alueellisen yhtenäisyyden reunaehdot

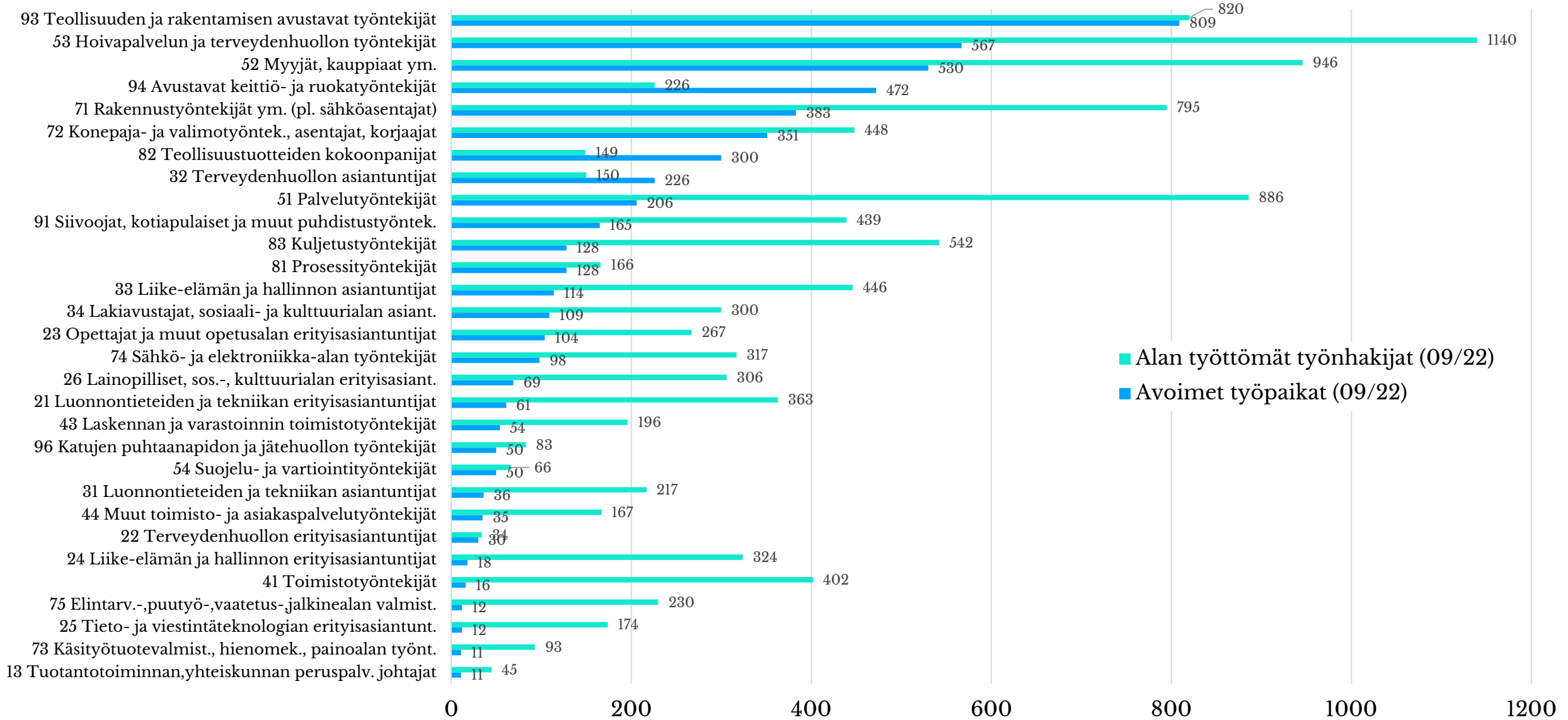

Lähde: Kuntakartta.org (LeafLet, avoin data)

Pendelöinti alueella (2020)

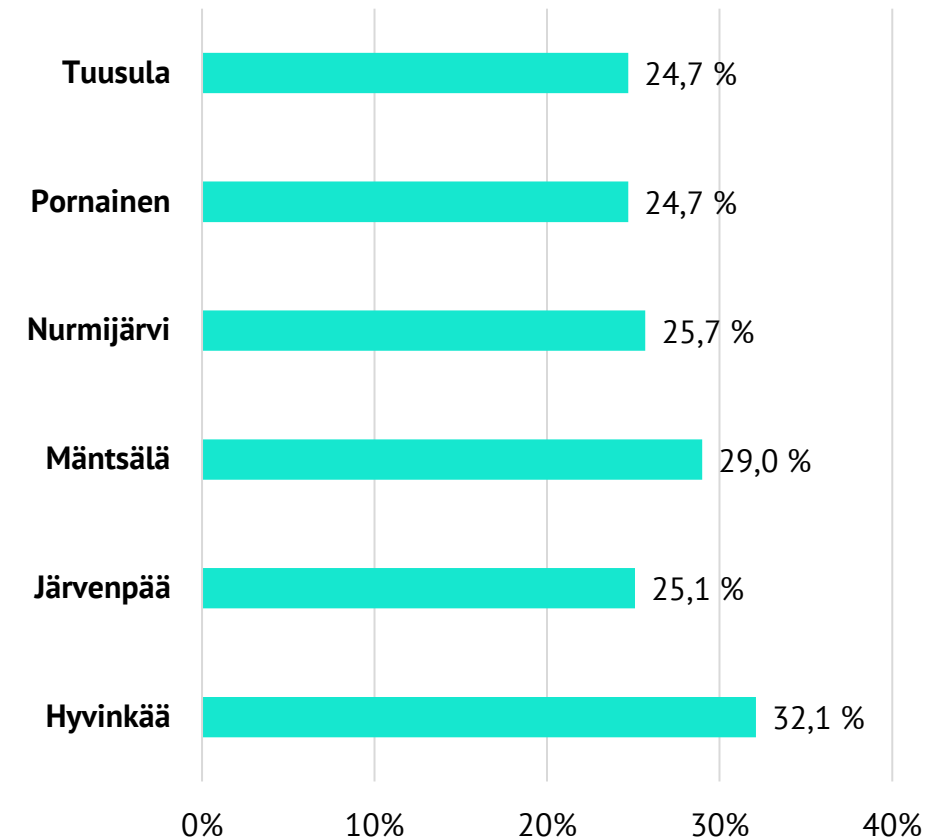
Avoimet työpaikat ja työttömät ammattiryhmittäin: KEU-alue (09/2022)

Alueen vaikutus palveluvalikoimaan

- Keski-Uudenmaan kunnista suurimpien kuntien asiakasmäärät mahdollistavat oman järjestämisvastuualueen siten, että tehtävistä on mahdollista selvittää.
- Yleisesti asiakasmäärältään suurempi alue mahdollistaa erikoistuneemmat palvelut, koska asiakasmassa mahdollistaa palveluiden erikoistumisen ja nopean tarjoamisen (jos kyseessä on ryhmämuotoinen palvelu).
 - Ryhmät täyttyvät nopeammin, vaikka niihin huomioidaan useampia muuttuja; ala, koulutusaste ja -ala, työttömyyden pituus, kieli, työura ja palvelun tavoite jne.
 - Palveluita voidaan hankkia myös henkilökohtaisiin palveluihin erikoistuneempina, kun palvelutarpeet eivät ole yksittäisiä.
- Palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa on kuitenkin huomioitava, että palvelutuotannon osalta palvelut voidaan hankkia tai tuottaa yhdessä ilman yhteistä järjestämisvastuuta.
 - Tällöin kuitenkin sopimisen määrä ja siten todennäköisesti työmäärä kasvaa.
 - Yhteistyössä on myös päätettävä esimerkiksi mikä kunta toimii hankintayksikkönä, jos tehdään yhteisiä palveluhankintoja ja kuinka kustannukset jaetaan.
 - Yhdessä järjestettäessä verkoston koordinointi on keskitetympää. Tämä voi olla helpompi verkoston hyödyntämisessä palvelutuotannossa kuin yksittäisten kuntien järjestämisvastuualueet. Parempi verkoston koordinointi tarkoittaa parhaimmillaan parempia palveluita asiakkaille ja monipuolista rahoitusvirtojen hyödyntämistä. Miten alueen kuntarajat ylittävää verkostoa/työllisyyspalveluiden ekosysteemiä voisi koordinoida erikseen?

Aktivointiaste 10/2022

- Onnistuessa suurempi alue on parempi asiakkaille
 - Alue on tarpeeksi suuri erikoistuneisiin palveluihin ja viranomaistyöhön
 - Yhteinen koordinaatio palveluissa, verkoston palveluiden tehokas hyödyntäminen
 - Asiakkaille selkeä kokonaisuus
- Alue hyötyy rahoituksen uudistumisesta – resurssit uudistaa palveluita suuresti menettämättä nykyisen keskitetyn mallin hyötyjä
- Yhteinen järjestämisvastuu tarjoaa pysyvän kehikon asioista sopimiseen verrattuna yksittäisiin sopimuksiin

- Yhteistoiminnan ohjauksen haasteet
- Työttömyysturvan maksuosuus jää eri taholle kuin palveluiden tarjoaminen ja koordinointi
- Ei selkeää keskuskaupunkia, joka olisi muita suurempi ja siten johtaisi valmistelua ja olisi selkeä alueen veturi ja vastuukunta

Vahvuudet**Heikkoudet****Mahdollisuudet**

- Toimijana suuri:
 - Hyvinvointialueeseen vaikuttaminen
 - Neuvottelukumppani yhteistyössä pks-kaupungeille, jolloin työssäkäyntialueella toimiva työnvälitys ja palvelut kokonaisuudessaan.
 - Houkutteleva työnantaja nykyisille valtionhallinnon työntekijöille
 - Toiminta ei kiinni yksittäisistä henkilöistä ja heidän osaamisesta
- Huomioida heikommassa asemassa olevat asiakkaat ja tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, kun sama alue
- Kuntien rooli onnistuessaan hyvä ja monipuolinen; ohjausvaikutus myös omalla palvelutuotannolla.
- Kunnat tasakokoisia; aitoa yhteistyötä

Uhkat

- Työllisyysalueesta tulee liian itsenäinen suhteessa kuntiin
 - Kustannuksiin ei voi vaikuttaa. Maksajan rooli.
 - Työttömyysturvan maksuosuus irrallaan järjestämisvastuusta
- Mikäli johtamista ja prosessia ei määritellä tarkasti, on malli vaarassa epäonnistua jo valmistelun/sopimisen/neuvottelun yhteydessä.
- Kuntien rooli viranomaistyössä ja palveluissa jää minimaaliseksi, jos alueen roolista tehdään suuri
- Talouden kiristyessä palvelut voivat vähetä myös työllisyysalueella.
- Haaste omistajaohjauksen onnistuminen
- Paikallistuntemus jää heikoksi
- Viestintä sekavaa, jos kuntien ja työllisyysalueen roolit päällekkäisiä eikä viestinnässä onnistuta

SWOT-analyysin johtopäätökset

- Keski-Uudenmaan työllisyysalue olisi asiakkaiden **palveluiden saamisen ja toiminnan kehittämisen kannalta erinomainen vaihtoehto** kokonsa ja resurssiensa puolesta.
- **Työllisyysalue tarjoaisi parhaimmillaan kehikon yhteistyölle**, sopimiselle ja kuntien omalle tekemiselle ja erityispiirteille.
- **Alueen potentiaali** hoitaa tehtävät uudella tavalla menestyksekkäästi on selkeä.
 - Koko, houkuttelevuus, resurssit, sijainti, suhde hyvinvointialueeseen
- **Haasteena on ohjaus ja johtaminen**, kuten kuntien yhteistyössä usein.
 - Työttömyysturvan maksuosuus jää kuntiin sopimuksista huolimatta.
 - Rahoitus tulee kuntiin yleiskatteellisena.
 - Onko maksuosuuksiin helpompi vaikuttaa itse vai osana suurempaa aluetta?
 - Mikä olisi tasapainoinen ratkaisu?
- **Uhkana** työllisyysalueen liian suuri rooli suhteessa kuntiin.

Valmistelun aikataulusta ja nyt tehtävästä projektista

Projektin sisältö

- I. Kuntien omien ja yhteisten tavoitteiden asettaminen uudistukselle ja mahdolliselle yhteiselle työllisyysalueelle.
 - II. Kuntien roolin, liikkumatilan ja toimintamahdollisuuksien selvittäminen osana yhteistä työllisyysaluetta siten, että se tukee kuntien tavoitteita.
 - III. Selventää yhteistyötarpeet viereisten työllisyysalueiden kanssa sekä niiden vaikutus Keski-Uudenmaan mahdollisen työllisyysalueen toimintaan ja sopimukseen.
 - IV. Arvioida ja muodostaa alustava esitys sopimusrungoksi ja sen yksityiskohdiksi kuntaneuvottelun läpiviemiseksi siten, että se huomioi kokonaisuudet 1, 2 ja 3.
- **Lisäksi esivalmistella lakisääteisen palvelusuunnitelman runko osana sopimuksen valmistelua.**

Projektin läpivienti

Ohjaukokoukset ja oikeus- ja taloustuki projektille; ohjausryhmä kuntien johtavat viranhaltijat/kunnanjohtajat

Kokonaisuus 1: Tavoitteiden konkretisointi

Kokonaisuus 2: Kuntien rooli ja liikkumatila

Kokonaisuus 3: Työllisyysalueiden väliset sopimukset

Valmis
5.4.

Kokonaisuus 4:
Sopimusrungon
muodostaminen;
perustelut ja tekninen
toteutus = taustamuistio

Projekti valmis 5.5.

Esimerkki: Työllisyysalueen ja työllisyysalueen kunnan roolin ja liikkumatilan tulkintaa

Kunnan A lisäatsaukset ja tavat:

- Viranomaistyön vahvistaminen mahdollista yli työllisyysalueen perustason. Esimerkiksi pienemmät asiakassalkut henkilöasiakastyössä.
- Kunnan koordinoimat työllistymistä tukevat palvelut asukkailleen. Esimerkiksi hankinta, omatuotanto, toiminnan avustaminen.
- Mahdollisuus hyödyntää alueen koordinoimia palveluita, jos kustannuksista sovitaan niin.

Kunnan B lisäatsaukset ja tavat:

- Voivat poiketa kunnan A lisäatsauksista tai niitä ei ole pakko tehdä ollenkaan.
- Liikkumatila voi olla myös toimintatapa: Työllisyysalueen kanssa sopimalla kunnan asukkaille esimerkiksi eri kärkipalvelut kuin kunnan A asukkaille.
 - Yhdenvertaisuuden varmistaminen voi rajata liikkumatilaa, muttei estää kokonaan, jos perustaso on alueen sisällä yhdenvertainen.

Työllisyysalue:

Kaikille yhteinen ”lakisäiteinen” perustaso palveluissa ja sen määrittely yhdessä kuntien kanssa. Kunnilla voi olla rooli perustason tuottamisessa, vaikka se olisi viranomaistyötä, jos niin sovitaan.

Keskitettyt palvelut ja kokonaisuuden koordinaatio.

1. Millainen sopimus tarvitaan, jotta kuntien omat ja yhteiset tavoitteet voidaan saavuttaa ja uhkat ratkaista?

2. Millaiset sopimukset tarvitaan, jotta työllisyysalueiden välinen yhteistyö on toimivaa ja työnvälitys toimii koko työssäkäyntialueella?

Johtopäätökset työllisyysalueen roolista esiselvitysvaiheessa

31

- Yksittäisille kunnille tulee jättää tarpeeksi liikkumatilaa
 - Työllisyysalueen tulee kuitenkin pystyä selviytymään sen lakisääteisistä tehtävistä
- Mitä enemmän kunnille jättää liikkumatilaa tehtävässä sitä enemmän se vaatii sopimiselta
 - Liikkumatilan tulee olla kunnille ja työllisyysalueelle selvä; miten kunta voi panostaa haluamiinsa asioihin? Miten työllisyysalue turvaa yhdenvertaisuuden?
- Mitä enemmän työllisyysalueen vastuulla on asioita sitä vahvempaa ohjausta alue vaatii.
- Kustannusten jaon tulee olla kunnille selvä.
- Viestinnässä tulisi olla yhteinen linja ja sen tulisi olla asiakkaille selkeää.
- Palvelut tulee varmistaa ja tuottaa paikallisesti niiltä osin kuin se on tarpeellista.
- Tavoitteiden tekemisessä ja neuvottelussa voisi tehdä mallin siirtymäajalle sekä siihen, miten se muokkautuu onnistuneen siirtymän jälkeen.
- Uudistuksessa tulee olla mahdollisuus tehdä asiat toisin kuin tähän asti. Tämä tulee huomioida jo järjestäytymisessä.

Esimerkki: Järjestämisvastuun vaihtoehdot suhteessa valmennuspalvelun tarjoamiseen

Työvoimaviranomaisen itse tuottama palvelu

- ❖ Pääsy asiakastietoihin
- ❖ Edellyttää yhteistyötä uusien palvelujen tuottamiseksi (palvelujen rahoitus)
- ❖ Voi tuottaa palvelua myös muille työvoimaviranomaisille

Työvoimaviranomaisen järjestämä ostopalvelu

- ❖ Pääsy asiakastietoihin, kun URA korvataan
- ❖ Edellyttää yhteistyötä uusien palvelujen hankkimiseksi (palvelujen rahoitus)
- ❖ Yhteistyö voi olla työllisyysaluetta laajempaa

Työvoimaviranomaisen järjestämä - kunnan tarjoama palvelu

- ❖ Käytännössä siirtyvien viranomaistehtävien tuottaminen työllisyysalueen jäsenkunnissa
- ❖ Voidaan soveltaa nykyisiin palveluihin
- ❖ Pääsy asiakastietoihin, jos toimivaltaa delegoidaan kuntaan
- ❖ Vaatii yksityiskohtaista sopimista palvelutuotannosta linjattaessa

Kunnan järjestämä ostopalvelu

- ❖ Rinnastuu työvoimaviranomaisen järjestämään ostopalveluun tai tulkitaan työllistymistä tukevana palveluna työvoimaviranomaisen niin halutessa (pääsy asiakastietoihin, kun URA korvataan)
- ❖ Vaatii palveluvalikoiman rakenteellistettua koordinoitua

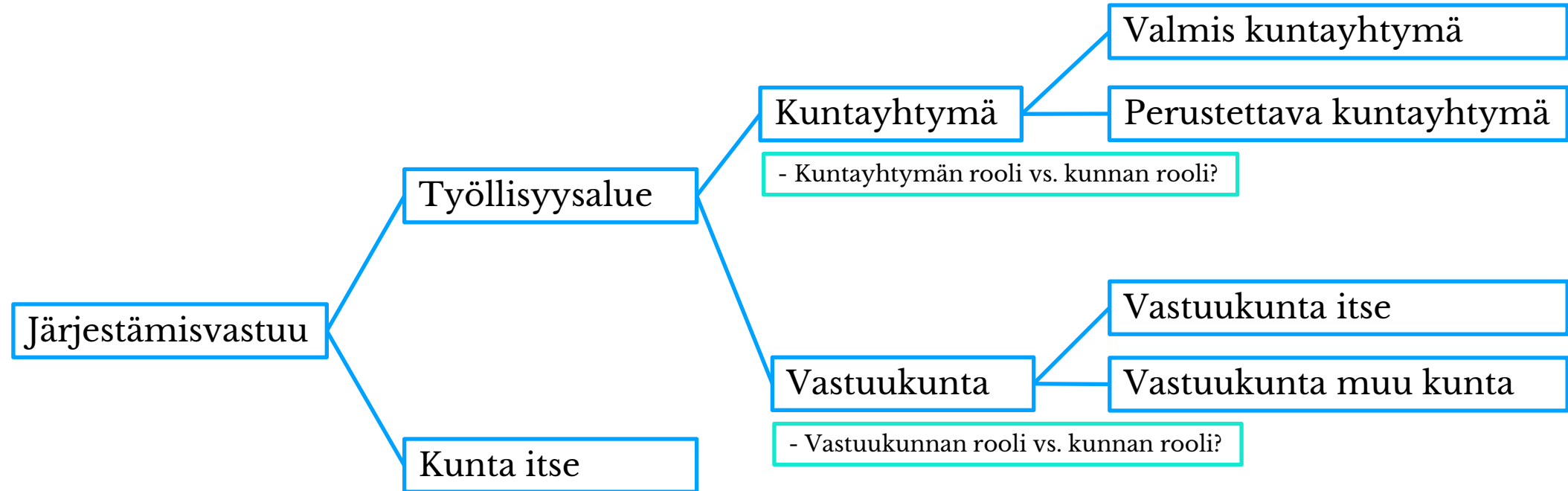
Järjestämisvastuusopimusten tuoma liikkumatila palvelutuotannon rakentamiselle

Hallinnollisten rakenteiden tuoma liikkumatila palvelutuotannon rakentamiselle

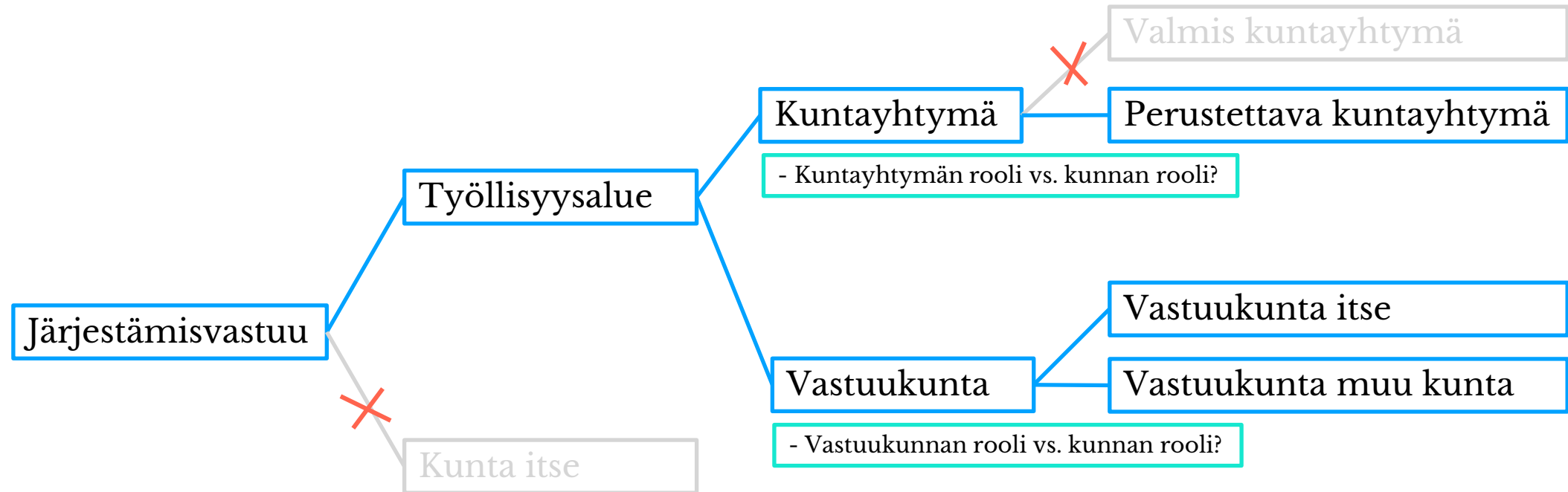
Millä **järjestämisvastuuvaihtoehtojen ratkaisulla** työnhakijoiden ja työnantajien palveluvalikoima saadaan sovittua ja rakennettua kaikkein tehokkaimmalla tavalla? Millaisin sopimuksin kuntien liikkumatila ja tavoitteet voidaan saavuttaa?

Kuntayhtymä vs. vastuukunta

Järjestämisvastuun vaihtoehdot

Järjestämisvastuun vaihtoehdot jäljellä

Peruserot vastuukuntamallin ja kuntayhtymän välillä

- Yhteistoiminta-alueiden vaihtoehtoisia organisointimuotoja ovat kuntayhtymä ja vastuukuntamalli.
 - **Vastuukuntamallissa** yksi kunta hoitaa tehtäviä sopimuksen nojalla myös muiden kuntien puolesta.
 - Yhteinen toimielin on vastuukunnan organisaatioon kuuluva toimielin, joka hoitaa muiden sopijakuntien puolesta sopimuksessa tarkoitetut tehtävät.
 - Toimielimen hoitamat tehtävät on syytä erottaa kirjanpidollisesti vastuukunnan muusta toiminnasta.
 - Sopimukseen toimielimestä on mahdollista kirjata, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole otto-oikeutta toimielimen päätöksiin.
 - Sopimuksessa määritetään jäsenkuntien edustus yhteisessä toimielimessä.
 - **Kuntayhtymä** on kuntien muodostama yhteenliittymä, jolle kunnat ovat luovuttaneet kunnallisia tehtäviä.
 - Kuntayhtymä on jäsenkunnistaan erillinen, itsenäinen julkisoikeudellinen oikeushenkilö, jolla on oma perussopimuksessa määritelty toimialansa sekä omat toimielimensä ja oma henkilöstönsä.
 - Kuntayhtymän varallisuuspiiri on myös erillinen, joten se on lähtökohtaisesti itsenäisempi ja tasapuolisempi suhteessa jäsenkuntiin.

Kuntaneuvottelun sisältö: järjestämisvastuu

- Sopimusneuvotteluissa tulee päästä yhteisymmärrykseen ainakin:
 - Kuntalain § 52 tai § 56 mukaisista asioista riippuen onko kyseessä vastuukunta vai kuntayhtymä. (seuraava sivu)
 - Käytännössä osana neuvottelua tullaan tarkentamaan ja tarvitsemaan joka tapauksessa:
 - **Ohjauksesta (kannustava rahoitusmalli huomioiden) ja johtamisesta**
 - **Kustannusten jaosta ja syntymisestä**
 - **Kuntien liikkumatilasta ja rooleista järjestämisvastuun ja palvelutuotannon osalta**
 - **Toimipisteistä**
 - **Osana neuvottelua olisi hyvä myös työstää yhteisiä tavoitteita ja viestintää työllisyysalueelle ja päättää valmisteluvaiheen organisoitumisesta.**
 - **Osana neuvottelua kaikkien tulisi päästä samalle viivalle ymmärryksessä uudistuksesta ja siihen liittyvistä tehtävistä.**
 - **Näkymä koko sopimuskokonaisuuteen, joka järjestämiseen ja myöhemmin tuottamiseen liittyen tullaan tekemään.**
- Pitkälti samoja tietoja tullaan tarvitsemaan myös lakisääteiseen suunnitelmaan, joka vaaditaan työllisyysaluepäätöksen.
- Osa kuntaneuvottelua voi myös olla Helsingin työssäkäyntialueen kuntien sopimuksellinen yhteistyö, jolla varmistetaan *työssäkäyntialueen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva kokonaisuus*. Ministeriö luvannut lain soveltamisohjeet, kun laki on vahvistettu.

Kuntalaki § 52 ja § 56; mahdolliset työllisyysalueen järjestäytymismuodot

52 §

Sopimus yhteisestä toimielimestä

Yhteistä toimielintä koskevassa sopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) yhteisen toimielimen tehtävistä sekä tarvittaessa 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun siirtymisestä;
- 2) yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä;
- 3) kustannusten perusteista ja jakautumisesta;
- 4) sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Sopimuksessa voidaan myös sopia siitä, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämään asiaa käsiteltäväkseen.

56 §

Kuntayhtymän perussopimus

Perussopimuksessa on sovittava ainakin:

- 1) kuntayhtymän nimestä, kotipaikasta ja jäsenkunnista;
- 2) kuntayhtymän tehtävistä sekä tarvittaessa 8 §:ssä tarkoitetun järjestämisvastuun siirtymisestä;
- 3) yhtymäkokousedustajien tai yhtymävaltuuston taikka muun ylintä päätösvaltaa käyttävän toimielimen jäsenten lukumäärästä ja äänivallan perusteista;
- 4) kuntayhtymän muista toimielimistä sekä niiden tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta;
- 5) siitä, mikä kuntayhtymän toimielin valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset, sekä siitä, millä tavoin oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen päätetään;
- 6) jäsenkuntien osuudesta kuntayhtymän varoihin ja vastuusta sen veloista sekä muista kuntayhtymän taloutta koskevista asioista;
- 7) kuntayhtymän hallinnon ja talouden tarkastuksesta;
- 8) kuntayhtymästä eroavan jäsenkunnan ja toimintaa jatkavien jäsenkuntien asemasta;
- 9) kuntayhtymän purkamisesta ja loppuselvityksen suorittamisesta;
- 10) menettelystä, jolla kuntayhtymän alijäämä katetaan tilanteessa, jossa jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua sopimusta kuntayhtymän talouden tasapainottamisesta;
- 11) talouden ja toiminnan seurantarjestelmästä ja raportoinnista jäsenkunnille.

Perussopimuksessa voidaan myös sopia, että kuntayhtymän muun toimielimen kuin yhtymäkokouksen jäsenten ja varajäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja ja että sopimuksessa määrättyissä asioissa päätöksen tekemiseen vaaditaan määränemmistö.

Vastuukuntasopimuksissa tarvitaan yleensä määräyksiä seuraavista seikoista

39

- laissa säädetään sopimuksen vähimmäisisällöstä (KL § 52)
- sopimuksen osapuolet
- sopimuksen tarkoitus
- toimielimen kokoonpano, kuntien edustus ja oikeus valita jäseniä
- otto-oikeus
- henkilöstön asema (yleensä henkilöstö on vastuukunnan palveluksessa)
- talous ja taloudenhoito
- kustannusten jako ja korvaaminen
- asiakkailta perittävät maksut
- kalusto ja varusteet ja kiinteistöt
- tietoturva ja tietosuoja
- muut sopimukset
- yhteistoiminnan kehittäminen
- yhteistoimintasopimuksen muuttaminen
- Vahingonkorvausvastuu
- erimielisyyksien ratkaiseminen
- sopimuksen voimassaoloaika ja irtisanominen
- kokonaisuuden ohjaus ja seuranta

→ Lista on käytännössä lähes sama kuin kuntayhtymämallissa pienin muutoksin. Sopimusvalmistelun kannalta ei lähtökohtaisesti suuria eroja.

Avoimia kysymyksiä vastuukunta

- Kuka olisi vastuukunta?
 - On selkein malleissa, joissa on selkeästi yksi muita suurempi kunta, esimerkiksi keskuskaupunki, tai tehtävissä, jotka koettu teknisiksi.
 - Esimerkiksi: Kuopio tuotti Tuusniemen terveystalvelut aiemmin vastuukuntamallilla.
 - Esimerkiksi: Ympäristöterveydenhuolto, jätelautakunnat, pelastuslaitokset.
- Olisiko vastuukuntamalli helpompi valmistella kuin kuntayhtymä, kun olisi kuntaorganisaatio pohjana valmistelulle?
 - Esimerkiksi valmiit tukipalvelut ja niihin liittyvät sopimukset, mutta voiko niitä hyödyntää ja kuinka paljon?
- Vyörykö kustannuksia vastuukunnalle?
- Miten lopulta vaikuttaa yhteistyöhön?

Kuntayhtymä

- Kuntayhtymän toimielimistä säädetään kuntalain 58–61 §:ssä.
- Kuntayhtymän päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto tai yhtymäkokous. Yhden toimielimen kuntayhtymässä päätösvalta jakautuu jäsenkunnille ja kuntayhtymän toimielimelle laissa säädetysti ja perussopimuksessa sovituin tavoin.
 - Kuntayhtymällä voi olla myös muita perussopimuksessa sovittuja toimielimiä.
- Myös yhden toimielimen kuntayhtymä on erillinen oikeushenkilö, jonka kunnat perustavat perussopimuksella.
- Jäsenkunnat vastaavat 117 §:n mukaan kuntayhtymän rahoituksesta, joten perimmäinen vastuu kuntayhtymän toiminnasta ja sen rahoituksesta on aina jäsenkunnilla. Perussopimukseen ei voida sisällyttää vastuunrajoituslauseketta.

Kuntayhtymä

- Kuntayhtymään sovelletaan suurelta osin kuntalakia.
- Edellä mainitusta seuraa mm. seuraavien asioiden organisointi:
 - Kuntayhtymää koskevat säännökset asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista (22 §), aloiteoikeudesta (23 §) sekä viestinnästä (29 §)
 - riskienhallinta, mukaan lukien sopimushallinnan järjestäminen
 - Kuntayhtymään sovelletaan henkilöstöä koskevia säännöksiä (kuntalain 11 luku).
 - työnantajavelvoitteiden resurssointi
 - talousarvio ja suunnitelma
 - taloushallinto
- Koska kyseessä on erillinen oikeushenkilö, kuntayhtymää koskee samat velvoitteet kuin muitakin julkisia oikeushenkilöitä, kuten hallinnon organisointiin muusta lainsäädännöstä tulevat tehtävät:
 - Tietosuojavastaava
 - Ilmoittajansuojelukanava
 - julkiset hankinnat
 - tiedonhallinta ja arkistointi
- Vastuukuntamallissa edelliset asiat tulisivat vastuukunnan huolehtimina.

Avoimia kysymyksiä kuntayhtymä

- Miten kuntayhtymän ohjaus?
 - Kuntayhtymää pidetään itsenäisempänä ja demokraattisempana suhteessa vastuukuntamalliin, mutta sen haasteena pidetään ohjausta.
- Mikä olisi kuntayhtymän hallintomalli?
 - Yhtymäkokous, yhtymävaltuusto vai yhden toimielimen kuntayhtymä?
- Voitaisiinko kuntayhtymässä hyödyntää kuntien/jonkin kunnan nykyisiä resursseja lakisääteisissä hallintoon liittyvissä tehtävissä?
 - Lähenisikö malli silloin vastuukuntamallia?
- Vaikuttaako kuntayhtymän perustaminen valmistelu- ja toimeenpanoaikatauluun?

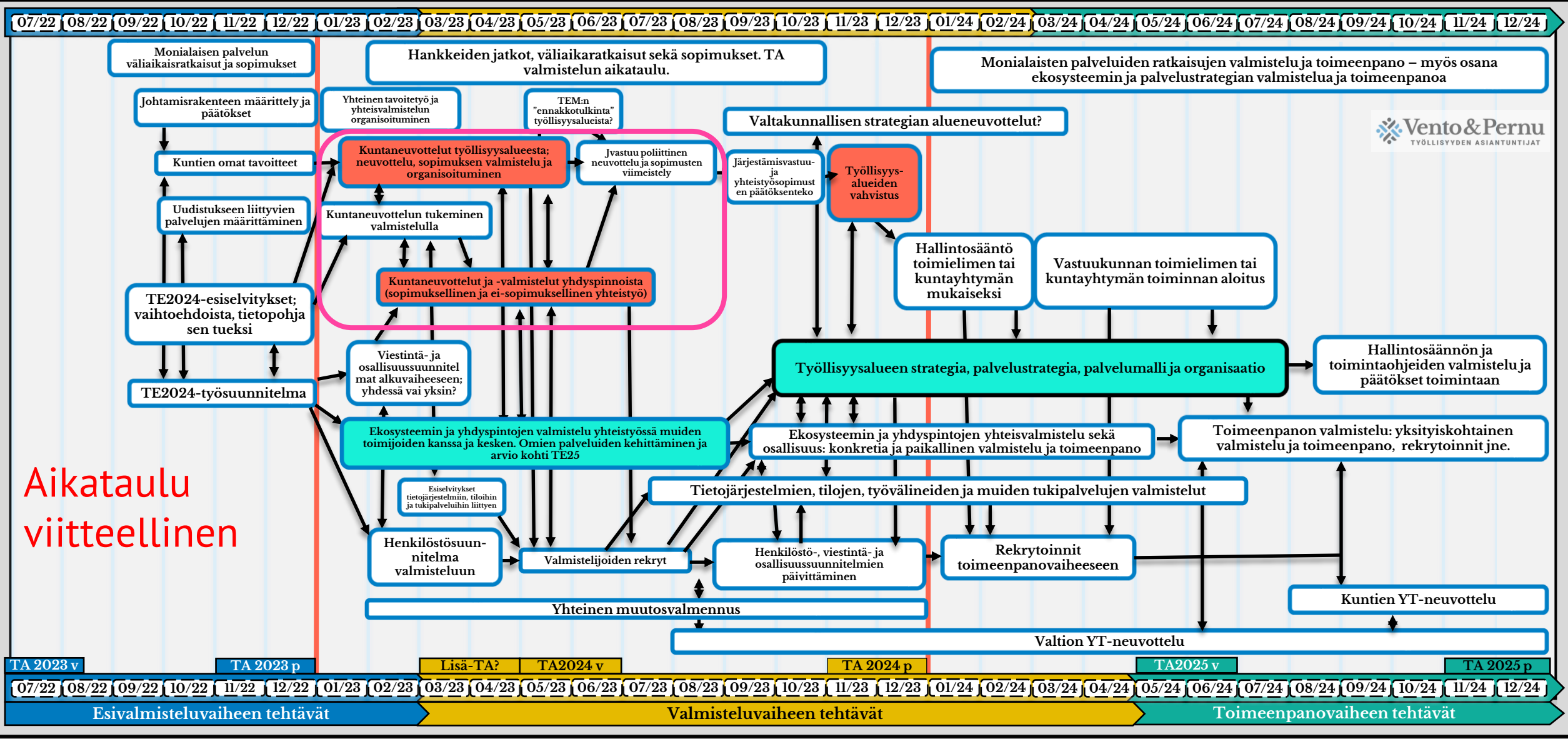
Suunnitelma (§ 15) työllisyysaluepäätöksiin

Suunnitelmasta on käytävä ilmi:

- a) tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä niiden kohdentuminen
 - b) tässä laissa tarkoitettujen palvelujen tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut;
 - c) toimipisteiden määrä ja sijoittuminen
 - d) yhteistyötahot ja –muodot
 - e) työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä työvoiman liikkuvuuden edistäminen
 - f) varautuminen rakennemuutostilanteisiin.
- Sisällössä paljon samaa kuin järjestämisvastuusopimukseen liittyvässä valmistelussa.

Projektin sisältö (22.2 – 5.5.2023)

- I. Kuntien omien ja yhteisten tavoitteiden asettaminen uudistukselle ja mahdolliselle yhteiselle työllisyysalueelle.
 - II. Kuntien roolin, liikkumatilan ja toimintamahdollisuuksien selvittäminen osana yhteistä työllisyysaluetta siten, että se tukee kuntien tavoitteita.
 - III. Selventää yhteistyötarpeet viereisten työllisyysalueiden kanssa sekä niiden vaikutus Keski-Uudenmaan mahdollisen työllisyysalueen toimintaan ja sopimukseen.
 - IV. Arvioida ja muodostaa alustava esitys sopimusrungoksi ja sen yksityiskohdiksi kuntaneuvottelun läpiviemiseksi siten, että se huomioi kokonaisuudet 1, 2 ja 3.
- **Lisäksi esivalmistella lakisääteisen palvelusuunnitelman runko osana sopimuksen valmistelua.**

Aikataulu viitteellinen

Vento & Pernu työllisyys Oy

www.tyollisyys.fi

Heikki Vento

heikki.vento@tyollisyys.fi

044 796 7898

Linked

linkedin.com/in/heikki-vento

Eetu Pernu

eetu.pernu@tyollisyys.fi

044 796 7904

Linked

linkedin.com/in/eetupernu